

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

TERTULIANO (160-220)

“Credo quia absurdum”: Sinisten dut absurdua delako

Errebelazioak irakatsi dio gizakiari berak jakin behar duen guztia, eta horrek dakar berekin bestelako jakintza batek irakats dezakeena huskeria dela pentsatzea. Filosofiak ezin du garrantzizkorik esan gizakiaren azken xedeari dagokionez, azken xede hori erlijiosoa baita, hau da, Jainkoarekiko erlazioan baitatza.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

AGUSTIN HIPONAKOA (350-430)

“Credo ut intelligam”: Sinesten dut ulertzeko

Beharrezkoak dira fede kristauak ekar ditzakeen hainbat ezagutza gizakiak ezagutu nahi duen hori ulertzeko. Hala ere, gizakiak erabateko moduan ulertuko du heriotza eta gero, Jainkoa begiestea lortzen duenean (beatitutea)

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

ABERROES 1126-1198)

Espirituen hiru kategoria bereizi zituen:

- **Filosofoen** ezaugarri nagusia frogapena da. Zerbait frogatzeko, ezagutza ziurra eta oinarri zehatzekoa nahi dute.
- **Teologoen** bereizgarria dialektika da. Arrazoibide probableez osaturiko ezagutza nahikoa dute; arrazoibide horien oinarria eta funtsa fedea da.
- **Fededunen** ezaugarri nagusia erregua da, eta mitoetara eta fantasietara jotzen dute. Ez dute frogarik behar.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

ABERROISMOA

“Egia bikoitzaren teoria”:

Teologiari egia bat dagokio eta Filosofiari bestelako egia bat dagokio.

Biak batera joan daitezke, edo ez.

Batera joaten ez badira, arrazoimenak iritsi dezakeena onartu beharko dugu.

Dena den, bakoitzak bere ezagutza-eremu propioa du.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

TOMAS AQUINOKOA (1225-1274)

Egia bakar bat dago.

Filosofia eta Teologia bereizi zituen.

Bakoitzak bere eremu propioa du.

Filosofiaren eremua: egia naturalak, arrazoimenez ezagut daitezkeenak.

Teologiaren eremua: egia errebelatuak, Jainkoaren errebelazioak erakuts ditzakeen egiak.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

GUILLERMO OCKHAMEKOA (1285-1349)

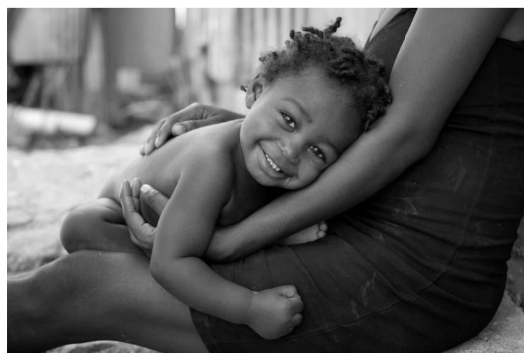
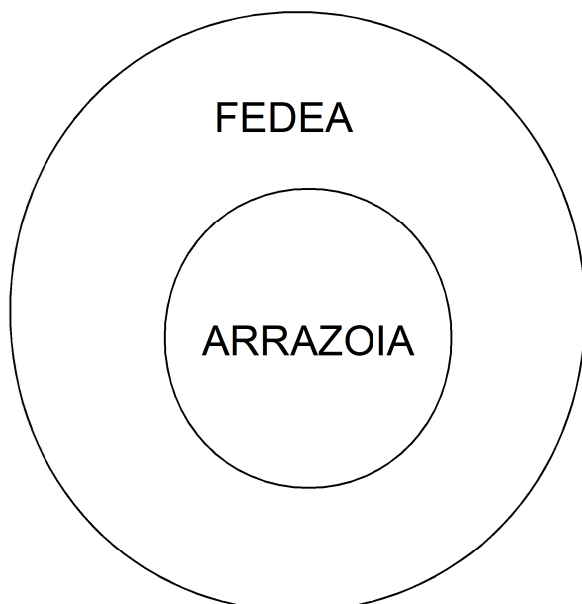
Fedea eta arrazoia bereizi zituen.

Gizakiak, berak dituen ezagutzeko ahalmen naturalak erabiliz, ezin du Jainkoari buruzko ezagutzarik iritsi

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

Arrazoiak lagundu dezake fedearen ezagutzak ulertzeko eta frogatzeko saiakeretan.

Baina federik gabe, Jainkoaren laguntzarik gabe ("ARGITZEA" - "ILUMINAZIOA") ezingo genuke benetako jakinduria eskuratu

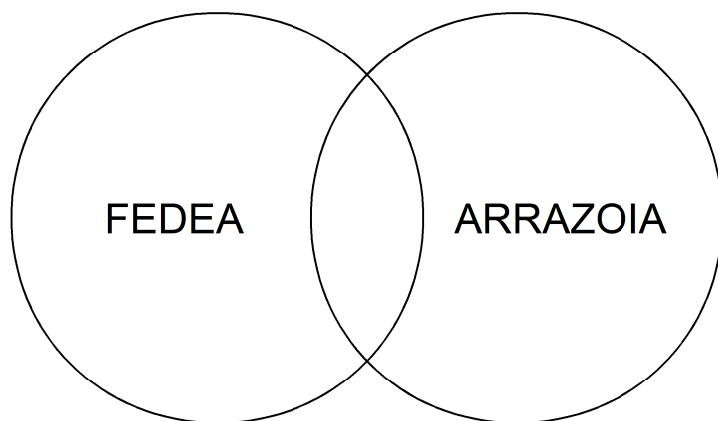
AGUSTIN HIPONAKOA, ANSELMO CANTERBURYKOA

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

TOMAS AQUINOKOA (1225-1274)

Fedearen hainbat artikulu (baieztapen) arrazoimenak ezin ditu frogatu.

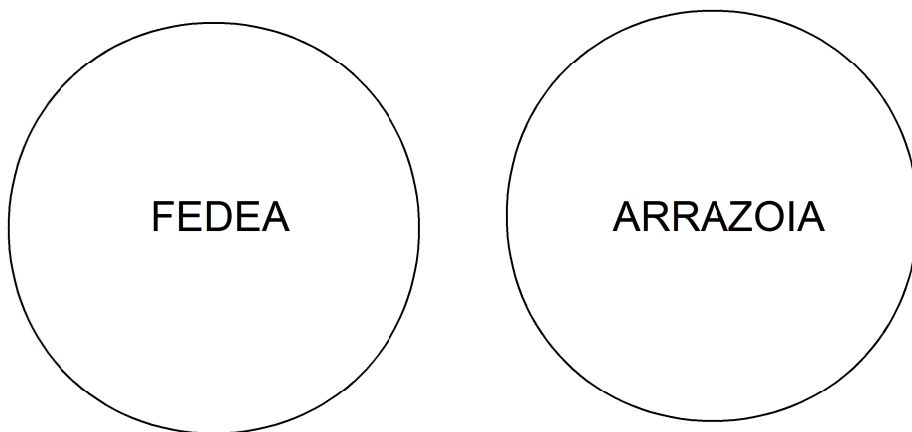
Beste batzuk bai, Jainkoaren existentzia esate baterako.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

GUILLERMO OCKHAMEKOA (1285-1349)

Fedea eta arrazoia berezi zituen.

Bakoitzak bere ezagutza-eremu propioa du.

Jainkoari edo arimari dagozkion hainbat proposizio (baieztapen) fedeari dagozkio eta ez arrazoiari.

TOMAS AKINOKOA

FEDEA ETA ARRAZOIAREN ARTEKO ERLAZIOA

Tomas Aquinokoak zuen kezka:

- Arrazoia eta fedea bereizi.
- Arrazoia eta fedea bateratzea.

Bien artean desadostasuna badago, horrek esan nahi du oker gaudela.

Filosofia ez, filosofoa da okertzen dena.

Jainkoa guztiz jakintsua denez, errebelazioan ezin da okerrik egon

Beraz okerren bat egotekotan filosofian egongo da.

TOMAS AKINOKOA

FEDEAK ARRAZOIMENARI EMATEN DION LAGUNTZA

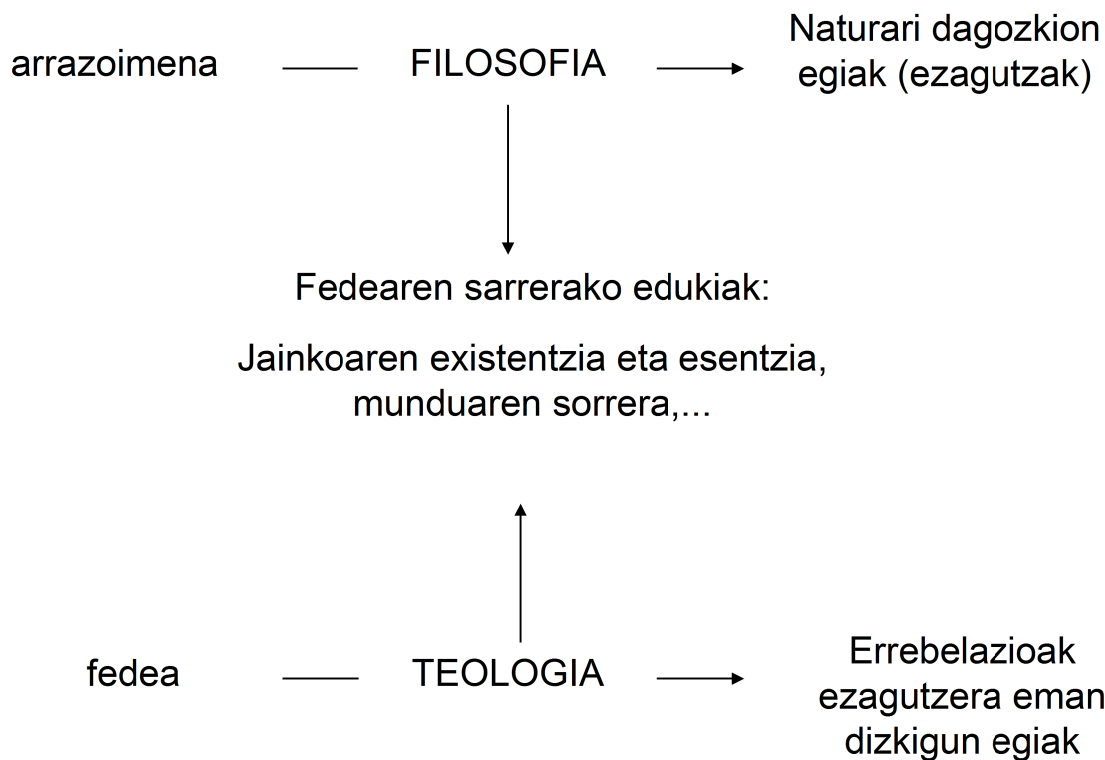
Arrazoimenak mugak ditu

**ARRAZOIMENAK EZAGUTU EZIN DITUEN EGIAK
ERAKUSTEA**

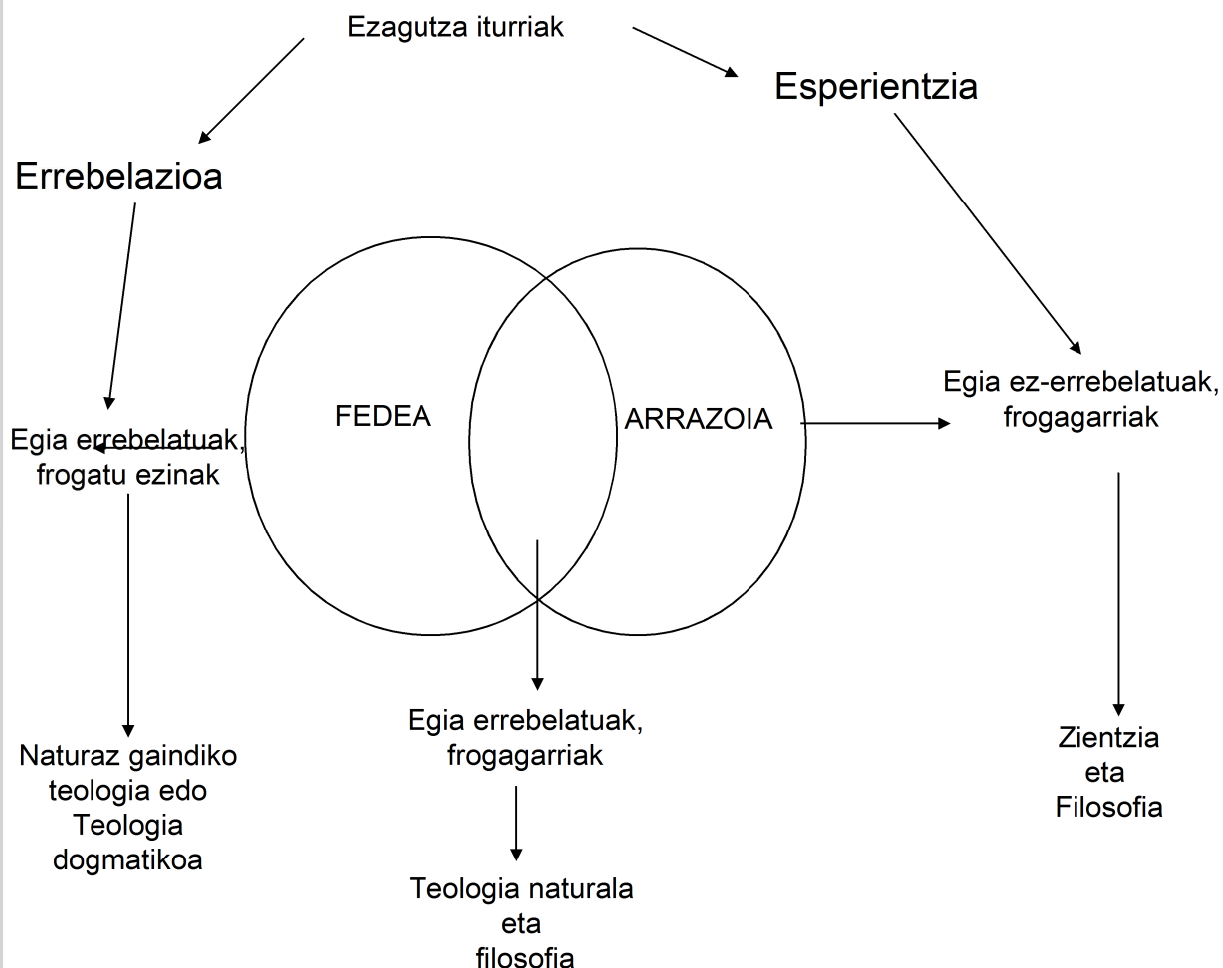
**ARRAZOIMENAK EZAGUTU DITZAKEEN HAINBAT EGIA
ARGITZEA**

TOMAS AKINOKOA

TOMAS AKINOKOA

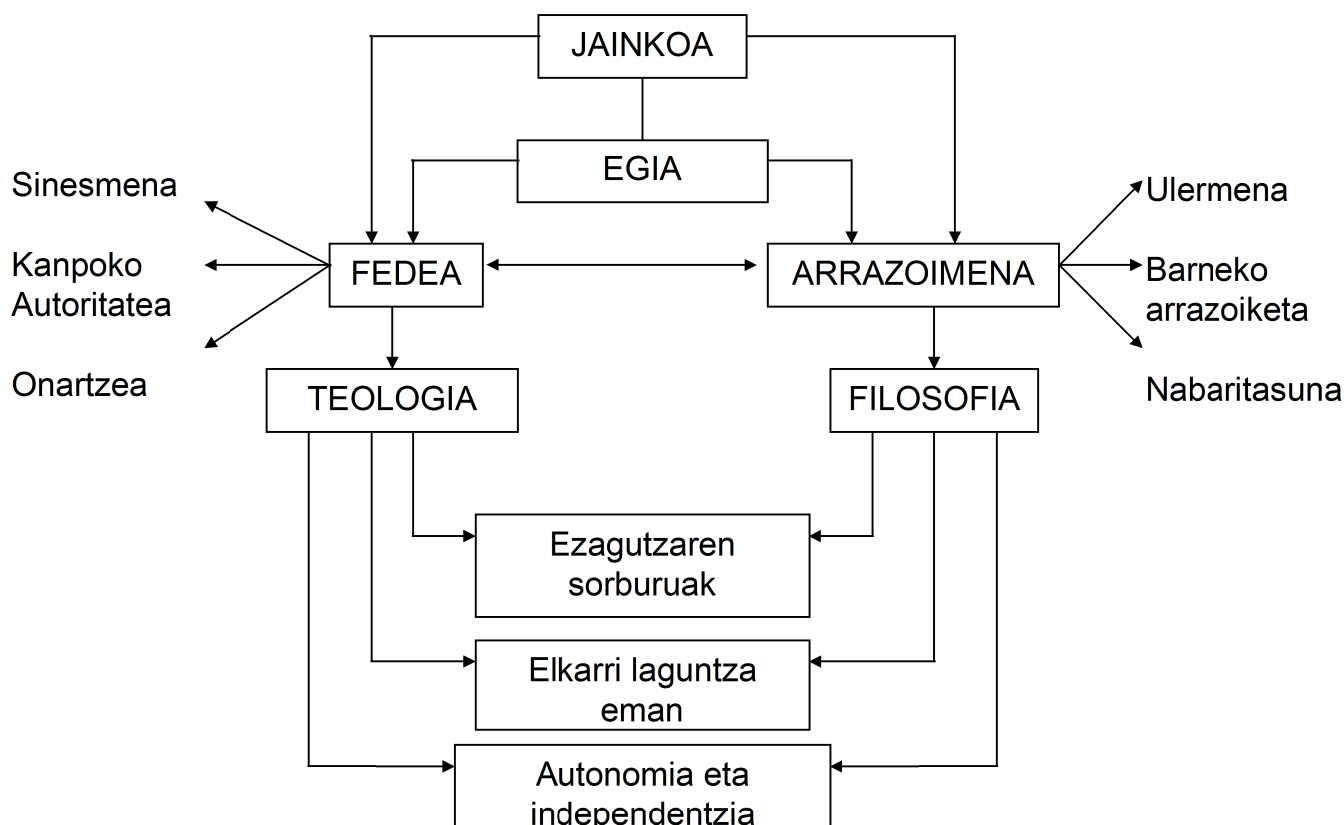

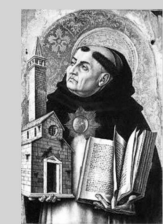
TOMAS AKINOKOA

Tomas Akinokoak honako bereizketa hau egin zuen:

•**Teologia naturala:** Gai teologikoak aztertzen dituen Filosofiaren atala da (adibidez: Jainkoaren existentzia)

•**Teologia dogmatikoa:** Bibliaren bitartez helarazi zaigun Errebelazioan oinarrituriko diskurtso razionala da.

TOMAS AKINOKOA

Jainkoaren existentzia frogatzeko, Tomas Akinokoak frogapen batzuk asmatu zituen: bost bideak (*via*: bide).

Sentimenezko mundutik hartutako esperientziazko gertaera.	Argudiaketa	Ondorioa
MUGIMENDUA: Existitzen den guztia mugitzen da.	Mugitzen den izaki ororen mugimendua beste izaki batek eragin du.	Lehen Higiarazle batek existitu behar du
KAUSALITATEA: Existitzen den orok kausa bat du.	Izaki oro beste izaki batek kausatu du.	Lehen kausak existitu behar du.
KONTINGENTZIA: Izaki guztiak existitzen ala ez existitzen ahal dira.	Izaki guztiak kontingenteak izango balira, ez litzateke ezer existituko.	Beharrezkoa den izaki batek existitu behar du.
PERFEKZIO-GRADUAK: Badira izaki batzuk beste batzuk baino perfektuagoak.	Gutziz perfektua den izaki batek existitu behar du.	Gutziz perfektua den izaki hori Jainkoa da.
MUNDUAREN GOBERNUA: Existitzen den oro xede baterantz zuzenduta dago.	Ordena ezarri duen Adimen unibertsal batek existitu behar du.	Adimen Goren hori Jainkoa da.